

Sostenibilitat lingüística

15. La gestió del multilingüisme: el català, llengua comuna

Lingüísticament, com definiríeu el nostre domini lingüístic? Diríeu que és bilingüe? Idè atenció! Hi ha una dada real que rebat la idea del bilingüisme com a model de convivència: en el nostre entorn es **parlen 277 llengües diferents!** Així que més que bilingüe, vivim en un entorn multilingüe!

Encara que potencialment aquesta situació pot ser caòtica, el multilingüisme ben gestionat pot reportar grans beneficis, tant econòmics com culturals. I una bona gestió implica l'existència d'una **llengua comuna**, és a dir, una llengua compartida que estructuri la vida pública. En el nostre cas, evidentment, aquesta llengua comuna és el català.

«Una llengua comuna articula la gestió de la diversitat lingüística al territori on es parla històricament, i fa compatibles les identitats d'origen amb una identitat compartida. És a dir: tot respectant la pluralitat de llengües que es parlen a la nostra societat, la llengua comuna permet que unes no trepitgin les altres, i d'altra banda proporciona un sentit d'identitat col·lectiva a tota la ciutadania.»

Catalanoparlants, sabeu que tenim un paper ben important en la tasca de convertir el català en la llengua comuna que gestioni correctament aquesta diversitat lingüística? Penseu que sou un referent, un model lingüístic, i que si emprau la nostra llengua, la fareu necessària.

Sabeu la història d'Ovidi?

El poeta llatí Ovidi va ser condemnat per l'emperador August a viure a l'exili, fora de Roma. Durant aquest exili, Ovidi deixà constància de l'enyorança que sentia per la seva llengua, que ja no podia parlar amb ningú, excepte amb els seus esclaus (encara que això, per a un romà de bona naixença, no fos ben bé parlar!). Mentre que Ovidi sentia que **havia després de parlar**, llengües autòctones del país d'exili, com la tràcia o l'escita, penetraven el seu llatí pulcre. Ovidi acabà per confessar que se'n reien d'ell quan parlava llatí...

No deixeu que us passi el mateix que a Ovidi! Que no us guanyi la peresa: «la peresa genera peresa, el peix es mossega la cua i nosaltres, la llengua». Parlau català! Escoltau els nostres padrins, apreneu-ne paraules i usau-les! Així podrem transmetre als nouvinguts una llengua pura i genuïna.

«Una llengua només roman viva si és necessària, si els seus parlants la conreen des de l'autoestima, la confiança, la dignitat i l'estimació. El català, en podem estar ben convençuts, serà el que els seus parlants vulguem que sigui. El seu futur depèn, en bona part, de l'actitud dels qui el parlem. Oberts al món, és clar que sí, però sense renunciar a allò que ens pertany i ens identifica, a allò que ens el fa veure d'una manera determinada, d'una manera nostra. Si volem tenir una llengua de primera, cal, en primer lloc, que hi creiem.»

Necessitau arguments per convèncer-vos que parlau una llengua ben important? Pegau una ullada a les següents dades i veureu que tenim una llengua de primera:

- ♦ L'any 2013 a les Illes Balears, el **80,4%** dels exàmens de **selectivitat** s'han fet **en català**. Els estudiants de **Menorca** continuen sent els que més fan servir el català als exàmens (91,9%); a **Eivissa i Formentera** el percentatge ha davallat un poc: del 80,2% al 77,1%, mentre que a **Mallorca** es manté en el 79,7%.
- ♦ El **93%** de les famílies de nins que tenen entre 3 i 8 anys han triat **l'ensenyament en català** a les Illes Balears.
- ♦ Més de 7 milions de persones **saben escriure el català**: el 50,3% de la població resident als territoris de parla catalana. A les Illes, concretament, el percentatge augmenta fins al **54,9%**.
- ♦ **Més de 5 milions de persones** que saben parlar català no l'han tingut com a llengua materna. Al domini lingüístic català, devers 4.383.000 persones declaren que tenen el català com a llengua inicial i materna, mentre que els que declaren que parlen català són 9.856.000 parlants. Per tant, **hi ha 2,25 parlants de català per cada parlant inicial d'aquesta llengua**, fet que acostava la nostra llengua al francès i l'anglès (que tenen 2,82 i 2,52 parlants per cada parlant inicial, respectivament), més que al castellà (que té 1,65 parlants per cada parlant inicial).»

El català
Llengua per a tothom

10 milions
de persones
parlen català

Fons de les citacions:

- *El català també és meu*, Plataforma per la Llengua i Fundació Vincle
- *500 raons per parlar català*, de David Pagès i Cassú
- *A cremallengua. Elogi de la diversitat lingüística*, de Joan-Lluís Lluís
- *InformeCAT 2013. 50 dades sobre la llengua catalana*, de Plataforma per la Llengua